

76.01:7.021
ID ORCID 0000-0001-9590-5109
DOI 10.33625/visnik2021.01.043

МІНІМАЛІЗМ ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ УКРАЇНИ

Сбітнієва Н. Ф. Мінімалізм як сучасний тренд графічного дизайну України. У статті розглядаються тенденції розвитку сучасного українського графічного дизайну. Серед найбільш ефективних форм представлення інформації за умов перенасиченого візуального середовища називається мінімалізм.

Завданням статті є аналіз мінімалізму як сучасного підходу у графічному дизайні України. Методика, використана для досягнення мети роботи, поєднує прийоми компаративного й мистецтвознавчого образно-стилістичного аналізу, які спираються на історичний і системний підходи.

Результати дослідження свідчать про те, що тяжіння до обмеження палітри художніх засобів і дизайнерських прийомів завжди було реакцією на надмірну декоративність і чуттєвість мистецтва й дизайну. Мінімалістичний дизайн вимагає точних пропорційних співвідношень елементів і чіткої композиційної побудови, оскільки наявність великих площин вільного простору, що оточує елементи, підсилює композиційне і смислове значення кожного з них.

Установлено, що широке застосування терміна «мінімалізм», у тому числі дизайнерами-аматорами та споживачами, зробило його трошки «затертим», а розуміння мінімалізму – децю спрощеним і примітивізованим. Насправді мінімалізм є сукупністю розумно обмежених засобів і прийомів для створення дизайнерського продукту, що реалізує принцип екологічного мислення та сучасної філософії доцільного використання не тільки матеріальних, а й візуальних ресурсів. Погіршення візуальної екології, хаос і забруднення інформаційного простору вимагають від дизайнерів-графіків відповідального ставлення до вибору професійного інструментарію, розумного обмеження засобів і прийомів, необхідних і достатніх для передачі інформації та створення відповідного образу. Мінімалізм є зрозумілою мовою міжнародного спілкування, яка з розвитком технологій і прискоренням ритму життя людей у всьому світі набуватиме все більшої актуальності.

Ключові слова: графічний дизайн, сучасні тренди, дизайнерські засоби, візуальна екологія, мінімалізм.

Sbitnieva N. Minimalism as a Modern Trend of Graphic Design in Ukraine. Development tendencies of modern Ukrainian graphic design are considered in the article. Minimalism is one of the most effective forms of information presentation in an oversaturated visual environment.

The objective of the article is to analyze minimalism as a modern approach in graphic design in Ukraine. The methods used to achieve the goal of the work combine techniques of comparative, figurative and stylistic analysis, which are based on historical and systemic approaches.

The results of the study show that the tendency to limit palette of artistic means and design techniques has always been a reaction to excessive decorativeness and sensuality of art and design. Minimalism requires precise proportions of elements and a clear compositional construction because the presence of large areas of free space surrounding the elements enhances compositional and semantic meaning of each of them.

It has been found that widespread use of the term “minimalism” by amateur designers and consumers has made it a bit “worn out” and the understanding of minimalism is somewhat simplified and primitive. In fact, minimalism is a set of reasonably limited means and techniques for creating a design product that implements the principle of ecological thinking and modern philosophy of appropriate use of not only material but also visual resources. Deterioration of visual environment, chaos and pollution of the information space require graphic designers to be responsible in choosing professional tools, reasonably limiting means and techniques necessary and sufficient to convey information and create an appropriate image. Minimalism is a clear language of international communication, which will become increasingly important with technology development and acceleration of people’s rhythm of life around the world.

Keywords: graphic design, modern trends, design tools, visual ecology, minimalism.

Постановка проблеми. Останнім часом у світовому графічному дизайні мінімалізм набув величезної популярності. Після етапу захоплення недоступними або важкодосяжними у докомп’ютерну добу засобами та прийомами (усілякими трансформаціями, просторовими ефектами тощо) настав час усвідомленого використання графічних засобів, стриманості й мінімалізму. Незважаючи на те, що питання мінімалізму часто порушуються у дизайнерській і «наволодизайнерській» спільноті, існує певна термінологічна плутанина і методологічна невизначеність стосовно цього підходу в дизайн-проектванні.

Зв’язок роботи з важливими науковими або практичними завданнями. Стаття написана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтва.

Аналіз останніх публікацій з теми дослідження свідчить про зацікавленість питанням мінімалізму з боку теоретиків і практиків графічного дизайну. Зокрема в численних інтернет-публікаціях серед сучасних трендів у дизайні найбільш обговорюваним є мінімалізм. Водночас

автори цих матеріалів обмежуються переліком найбільш наочних рис мінімалізму, що «лежать на поверхні», таких як простота, використання базових геометричних форм, обмеження палітри кольорів і кількості шрифтових гарнітур, наявність вільного простору. Н. Бабіч [2], А. Гром [7], автори словника-довідника з дизайну [9], В. Мироненко й М. Калантай [12], Ю. Мусієнко [13] та ін. наводять приклади вдалих, на їх погляд, мінімалістичних рішень, іноді додають до них короткі коментарі.

Більш ґрунтовно розглянуто мінімалізм у друкованих виданнях. Так, А. Фоменко у статті «Мінімалізм у мистецтві та дизайні» [17] досліджує генезу мінімалізму, наводить яскраві приклади «естетичного пуризму» [17, с. 54] в галузях живопису й предметного дизайну. Аналізуючи етапи розвитку мінімалістичної естетики, А. Фоменко підкреслює її бунтарську природу як самотнього контрруху по відношенню до популярних художніх течій і напрямів, що панували у світовому (насамперед американському) мистецтві 1960-х рр., пізніше – під час інтернаціональної популярності неоекспресіонізму й еkleктики 1980-х. Дослідник підводить під ці дизайнерські експерименти філософське підґрунтя, вбачаючи у роботах представників мінімалізму прояви етичної аскези, майже релігійної медитаційності, відлуння японської буддистської філософії. А. Фоменко не торкається у своїй роботі проявів мінімалізму в графічному проєктуванні, але деякі його думки носять узагальнюючий характер, тож їх з повним правом можна екстраполювати й на графічний дизайн.

Л. Бхаскаран у монографії «Дизайн і час» аналізує прояви мінімалізму на прикладі архітектури та предметного дизайну, підкреслює головні риси мінімалістичного підходу, такі як «скорочення засобів виразності, широке застосування незаповненого простору, абсолютну простоту й чистоту ліній» [3, с. 200]. Британський мистецтвознавець П. Овері, досліджуючи архітектуру, мистецтво й дизайн руху Де Стейл, вбачає саме у ньому паростки мінімалізму, проводить паралель між ситуацією початку ХХ ст. й 1960-ми рр., коли мінімалізм поширився на архітектуру, мистецтво та дизайн [19]. Автори енциклопедії з культурології характеризують мінімалізм у мистецтві та дизайні як прагнення до «мінімальної трансформації використовуваних для творчості матеріалів, простоту й одноманітність форм, а також творче самообмеження художника» [11, с. 13].

Російський дослідник А. Гасилін аналізує комунікативні аспекти мінімалізму на матеріалі мережеских медіа та вбачає у цьому підході «високий потенціал оптимізації» [5, с. 89], що на-

справді є надзвичайно актуальним в умовах інформаційного суспільства. Автором цитованої статті висловлюються цінні для даного дослідження думки, зокрема щодо «базових принципів мінімалізму, таких як принципи усвідомленості й економії уваги» [5, с. 83]. Та водночас науковець не торкається проявів мінімалізму у дизайні й розглядає цей підхід поза історичним контекстом, стверджуючи, що він з'явився на початку ХХІ ст. [5, с. 85].

Серед наукових публікацій, присвячених мінімалізму в дизайн-діяльності, варто згадати також статтю О. Якуніна й С. Бодрунної «Мінімалізм як сучасна тенденція у дизайн-проєктуванні: функціональний підхід чи естетичний принцип?» [18]. Автори розглядають мінімалізм на прикладі дизайну електронних видань, у контексті реалізації системи принципів юзабіліті, зокрема наполягають, що «мінімалізм висунув низку принципів, які визначили нову мову композиції, аскетичну з точки зору засобів виразності. Завдяки розвитку мінімалізму у другій половині ХХ ст. сформувалося поняття “функціональна комунікація”, концептуально близьке юзабіліті» [18, с. 17]. Важливо, що, аналізуючи ступень взаємозумовленості між принципами мінімалістичної естетики й раціональним підходом у дизайн-проєктуванні, автори статті підкреслюють функціональне розуміння принципу мінімалізму, але не торкаються особливостей його застосування у графічному дизайні.

Отже, наявні публікації з теми даного дослідження свідчать про актуальність мінімалізму для сучасного дизайну, вказують на зацікавленість цим питанням з боку практикуючих дизайнерів і науковців. Водночас більшість авторів, розглядаючи мінімалізм у графічному дизайні, обмежуються переліком його найбільш наочних і яскравих рис та залишають поза увагою головні принципи дизайнерського проєктування, що й визначають мінімалістичний чи будь-який інший підхід, а саме системність, доцільність і раціональність.

Завдання статті – аналіз мінімалізму як сучасного підходу у графічному дизайні України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мінімалізм (англ. *minimalism* від лат. *minus* – найменший) останніми десятиліттями став модним трендом в усіх галузях дизайнерського проєктування: в дизайні інтер'єру, одягу, у предметному, мультимедійному і, звичайно, у графічному дизайні. Від частого використання, в тому числі й аматорами, і «наволокодизайнерською» спільнотою термін «мінімалізм» став трошки «затертим», утратив термінологічну точність значення. Визначаючи мінімалізм, автори дру-

кованих матеріалів та інтернет-статей називають його стилем, як В. Голіней [6], А. Гром [7], автори енциклопедії з культурології [11]; тенденцією, як Ю. Мусієнко [13] та А. Фоменко [17]; трендом, як А. Гром [7], В. Мироненко й М. Калантай [12]; течією, як автори енциклопедії з культурології [11]; напрямом, як Ш. і П. Філь [16]; а деякі з авторів використовують декілька різних термінів одночасно, як А. Гром [7], автори енциклопедії з культурології [11], В. Мироненко й М. Калантай [12], Ш. і П. Філь [16].

Зазначимо, що класичне розуміння терміна «стиль» у мистецтві та дизайні передбачає єдність таких складових, як зовнішні ознаки, що характеризують категорію форми, та «внутрішніх», тобто змістових якостей. «У дизайні поняття “стиль” визначається як художньо-пластична єдність предметно-просторового середовища та його елементів, що виявляється у процесі сприйняття матеріальної або художньої культури як єдине ціле. Ознакою стилю є його певна постійність, зв'язок із суспільними та естетичними нормами доби. У дизайні стильове вирішення часто має концептуальний характер і виражає творчу платформу», – зазначають автори словника-довідника з дизайну [9, с. 38–39]. Водночас значення формального аспекту не применшує ролі, яку відіграє у формуванні й сприйнятті стилю змістова складова. «Форма – це вмістище змісту, у форму вкладається зміст», – писав з цього приводу відомий російський графік і теоретик мистецтва В. Фаворський [15, с. 238].

Вивчення наявних матеріалів з теми дослідження показує, що концепція мінімалізму регламентує лише параметри форми, яка може виражати будь-який зміст, реалізувати будь-яку творчу платформу, отже, використання терміна «стиль» стосовно цього явища є не зовсім коректним. Напевно, більш точним було б застосування термінів «тренд», «принцип» або «підхід», виходячи з того, що під терміном «тренд» зазвичай мається на увазі напрямок розвитку у будь-якій галузі або явище чи предмет, що задає цей напрямок, «принцип» – це точка зору, норма чи правило, а «підхід» визначає сукупність методів і прийомів для створення дизайнерського (в даному разі) продукту. Можна запропонувати наступне визначення мінімалізму у графічному дизайні: *мінімалізм у графічному дизайні – це підхід, що характеризується розумним обмеженням графічних засобів і прийомів, необхідних і достатніх для надання інформації у зручній і зрозумілій формі.*

Мінімалізм набув широкої популярності у середині 1960-х рр. [3, с. 200; 17, с. 54], але пошуки оптимальної форми вираження ідеї у мистецтві й дизайні були започатковані набагато рані-

ше. Ще на початку ХХ ст. над створенням «нової естетичної мови, простого, логічного стилю, здатного підкреслити особливості конструкції і функцій предметів і застосовуваного у будь-якій сфері життя» [3, с. 108] працювали представники конструктивізму, школи Баугауз і руху Де Стейл. «Мінімалізм <...> об'єднав деякі концепції модернізму, попарту, Баугаузу, японської естетики, неопластицизму й живопису Мондріана», – писав британський дослідник Пол Овері [19, с. 216].

Аналіз культурно-історичного контексту виникнення мінімалізму показує, що тяжіння до обмеження палітри художніх засобів і дизайнерських прийомів завжди було реакцією на надмірну декоративність і чуттєвість мистецтва й дизайну. Останнім часом стрімке вдосконалення й загальна доступність інструментарію та технологій дизайн-процесу, зокрема, у галузі графічного проєктування спричинили виникнення серйозних проблем, пов'язаних із переобтяженням окремих об'єктів дизайну та перенасиченням візуального простору в цілому. В агресивному й «захарашеному» середовищі, у багатоголосі барвистих комерційних пропозицій і активних суспільних повідомлень споживачеві важко зорієнтуватися, у нього виникає психоемоційний дискомфорт і роздратування. «Агресивні поля творять пагубний вплив на характер світосприйняття людини, стимулюють зниження працездатності, викликаючи втому, апатію, відчуття підсвідомого протесту», – зазначає російська дослідниця О. Воронцова [4, с. 2].

Ця тенденція, яка несе справжню небезпеку для суспільства, актуалізує завдання оптимізації принципів представлення інформації, спонукає фахівців більш відповідально ставитися до вибору професійного інструментарію під час створення дизайнерського продукту. Реальним способом очищення форми від усього зайвого та водночас прикладом екологічного мислення в дизайні є мінімалізм. Використання лаконічних слоганів, фотографічних або спрощених до знаковості зображень замість розлогих текстів і деталізованих малюнків; логічних і структурованих композицій – замість хаотичних і ускладнених побудов; прийомів інфографіки й виразних можливостей типографіки – для подання великих обсягів інформації здатне полегшити й пришвидшити сприйняття інформації, спростити завдання орієнтування у візуальному просторі. Автори книги «Графічний дизайн ХХІ століття» Шарлотта і Петер Філь зазначають: «...спрощення часто є кращим способом фільтрування інформації» [16, с. 10]. Отже, мінімалістичні твори варто розглядати не лише як гідну альтернативу графічно перевантаженим зайвими деталями постерам,

пакуванню або рекламним оголошенням, а й, насамперед, як прояв принципу візуальної екології, що наразі набуває величезного значення.

Незважаючи на очевидні естетичні й функціональні переваги, мінімалізм залишається свідомим вибором професійних дизайнерів, тоді як аматори зазвичай дотримуються інших підходів, що спираються на більш широку палітру графічних засобів, або перетворюють мінімалізм на набір простих прийомів, зводячи цей принцип на своєрідне кліше. Справа в тому, що для створення повноцінного дизайнерського продукту, крім слідування модним тенденціям, важливо дотримуватися правила відповідності форми речі її сенсу, включення дизайнерського об'єкта в соціокультурний контекст. Мінімалістичний дизайн вимагає зваженого й свідомого ставлення до формування кожного з композиційних елементів, точних пропорційних співвідношень і чіткої побудови композиції в цілому. Наявність великих площин вільного простору підсилює композиційне і смислове значення кожного з елементів. Тому уявна візуальна простота мінімалістичних рішень насправді є ілюзією, за якою ховаються серйозна праця, ґрунтовні професійні знання та вміння. Це зазначає й Чарлі Б. Джонсон в інтернет-статті з полемічною назвою «Мінімалізм – напрям у дизайні чи ми просто заледзшили?» «Дизайнерська робота з мінімумом прийомів <...> потребує набагато більше зусиль, ніж творчість у традиційному стилі», – зазначає автор і застерігає від небезпеки нерозумного та недоцільного використання мінімалістичних прийомів [8].

Переваги мінімалізму вдало використовують у своїх роботах сучасні українські дизайнери, такі як Дар'я Стеценко, Микола Коваленко, фахівці з київського «Дизайн-бюро Басов» та багато інших. Зокрема молода талановита дизайнерка Д. Стеценко, створюючи елементи ідентифікації для київської студії дизайну інтер'єру «4 Balance» (Іл. 1), скористалася лише засобами шрифту, притому обмежилася тільки двома накресленнями з групи гротесків. Стримане й елегантне рішення демонструє 100-відсоткове попадання у тему. Лого побудоване на пластичній трансформації літери «А», яка водночас перетворюється й на цифру «4». Помаранчевий колір нагадує колір цегли, що також сприяє створенню образу студії дизайну, яка працює з архітектурними й середовищними об'єктами.

Проектуючи елементи ідентифікації і фірмове пакування для кав'ярні «Jays: Coffee Brewers» (м. Запоріжжя), Д. Стеценко використала лише одну гарнітуру шрифту без зарубок: заголовні та рядкові літери (Іл. 2). Візуальним акцентом виступає фірмовий знак у вигляді стилізованого

зображення птаха. Лаконічне та врівноважене рішення викликає відчуття дорогого та якісного продукту, а друк однією чорною фарбою на білому й крафтовому папері підкреслює його натуральність і екологічність.

Так само в одну фарбу надруковано й елементи брендингу для київської компанії «Direct Green Capital» (Іл. 3), розробка «Дизайн-бюро Басов». Побудоване лише на засобах шрифту з групи гротесків, це рішення є чорно-білим. Завдяки наявності вільного простору, використанню кількох кеглів шрифту й прийому інверсії (білий шрифт на чорному тлі) цей приклад мінімалістичного дизайну сприймається не як сухий і суворий, як можна було б припустити, а як вишуканий, сучасний та інформативний.

Український дизайнер Микола Коваленко є автором багатьох чудових плакатів, створених на основі мінімалізму. М. Коваленко гранично обмежує палітру засобів, зводячи плакатне рішення до стилізованого зображення у сполученні з елементами шрифту. Так, робота «Небо, що падає» (Іл. 4) цього автора присвячена трагедії літака Boeing 777, що його було збито влітку 2014 р. Плакат побудований на контрасті горизонталі й діагоналі, чорного й білого. Цей контраст ще гостріше сприймається завдяки спокійному й «безтурботному» блакитному простору, що символізує небо й оточує наближене до знака лаконічне зображення літака. Обмеженими, але точними графічними засобами та прийомами автор досягає найбільшої художньої виразності й емоційної напруги для передачі ідеї.

У плакаті за звільнення затриманого київського дизайнера-графіка Антона Стогова (Іл. 5) спрощене лінійне зображення «замкненого» руло-ну паперу гармонійно поєднується з гротесковим шрифтом. Ахроматичне рішення з переважанням чорного тла точно виражає психологічний стан протесту й жалю. Гранична простота й мінімум використаних художніх засобів не завадили авторіві досягти максимальної виразності форми та зрозумілості змісту.

Стилізація на основі рівнотовщинної лінії визначила характер зображення квітки у плакаті «Донорство органів» (Іл. 6). Гротесковий шрифт гармонійно поєднується із зображенням за принципом нюансу. Точний вибір кольорів – зеленого й чорного, які символізують відповідно життя і смерть. Жодної зайвої деталі – лише необхідні засоби для вираження дизайнерського задуму. Те, що цей мінімалістичний плакат був нагороджений Другою премією Міжнародного конкурсу плакатів Posterland.org у Дубаї (2019), свідчить про зрозумілість і переконливість цієї візуальної мови у сучасному комунікативному просторі.

Іл. 1. Д. Стеценко і РА Сапаре. Елементи ідентифікації для студії дизайну інтер'єру «4Balance». Київ, 2019¹

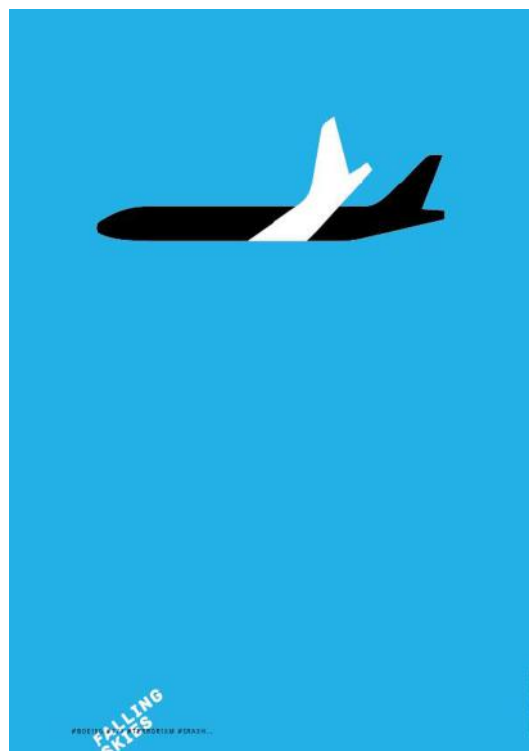

Іл. 2. Д. Стеценко і РА Сапаре. Фірмове пакування для кав'ярні «Jays: Coffee Brewers». Запоріжжя, 2018²

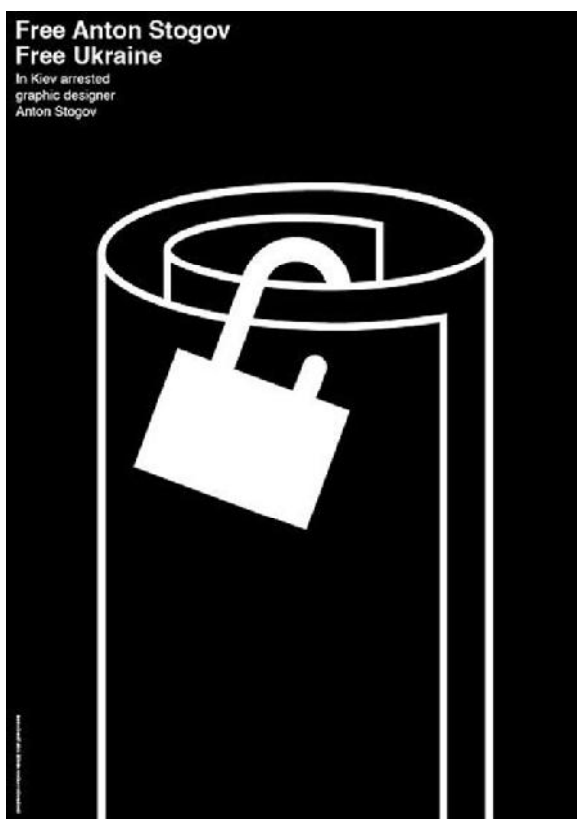
1
2

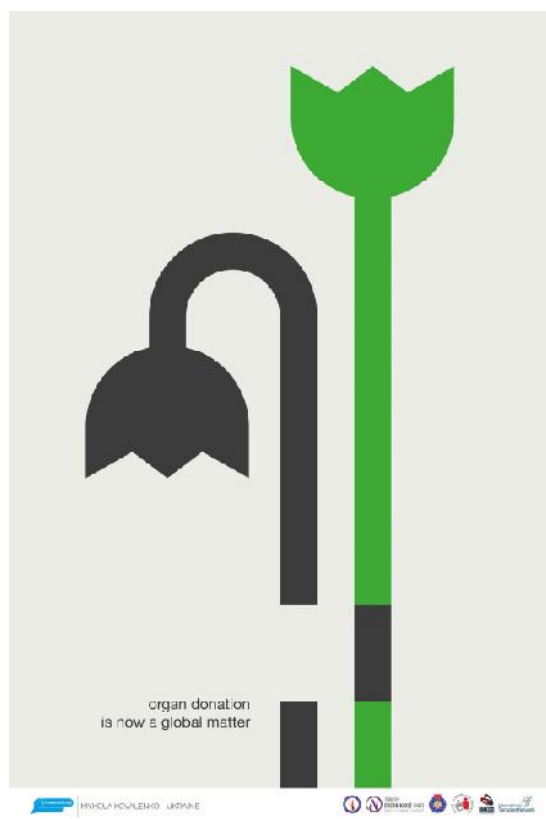
Лл. 3. Дизайн-бюро Басов. Елементи брендингу для компанії «Direct Green Capital». Київ, 2013³

Лл. 4. М. Коваленко. Небо, що падає. Плакат. Київ, 2017⁴

Лл. 5. М. Коваленко. Плакат на підтримку Антона Стогова. Київ, 2014⁵

Лл. 6. М. Коваленко. Донорство органів. Плакат. Дубаї, 2019. (Друге місце Міжнародного конкурсу плакатів Posterland.org)⁶

³ URL : [https://www.pinterest.es/pin/375206212676164964/?amp_client_id=CLIENT_ID\(&\)mweb_unauth_id=&simplified=true](https://www.pinterest.es/pin/375206212676164964/?amp_client_id=CLIENT_ID(&)mweb_unauth_id=&simplified=true) (: 10.11.2020).

⁴ URL : https://retroavanguardia.com/gallery-of-friends/albums/Mykola_Kovalenko/?img=1105 (: 10.11.2020).

⁵ URL : https://retroavanguardia.com/gallery-of-friends/albums/Mykola_Kovalenko/?img=1105 (: 10.11.2020).

⁶ URL : https://lh3.googleusercontent.com/6eU8_xp1b5uVKDjVOY71Mmwc8lyzdUlje9Nl9Df3yc2mi7nsCVZIX_vod8TDzmGvqNDKdA=s85 (: 10.11.2020).

Висновки. Широке застосування терміна «мінімалізм» серед дизайнерів і споживачів зробило його трошки «затертим», а розуміння принципу мінімалізму – дещо спрощеним і примітивізованим. Термінологічна плутанина навколо поняття мінімалізму заважає сприймати його як сукупність певних засобів і прийомів для створення дизайнерського продукту, що реалізує принцип екологічного мислення та сучасної філософії розумного використання не тільки матеріальних, але й візуальних ресурсів.

Метою мінімалістичної концепції в дизайні має бути полегшення життя людей у перенасиченому різноманітною інформацією візуальному середовищі. Погіршення візуальної екології, хаос і забруднення інформаційного простору вимагають від дизайнерів-графіків відповідального ставлення до вибору професійного інструментарію, розумного обмеження засобів і прийомів, необхідних і достатніх для передачі інформації і донесення дизайнерського задуму. Одне з правил «гарного дизайну», сформульоване керівником відділу дизайну фірми «Braun» Дітером Рамсом, є наступним: «У гарному дизайні має бути якомога менше дизайну» [1, с. 256]. На тлі переважної комерційної графіки та багатослівних аматорських робіт рішення, очищені від усього зайвого, мають очевидні естетичні й функціональні переваги, гармонійно вписуються у візуальне середовище. Мінімалізм є зрозумілою мовою міжнародного спілкування, яка з розвитком технологій і прискоренням ритму життя людей у всьому світі набуватиме все більшої актуальності.

Подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на вивчення інших тенденцій розвитку сучасного графічного дизайну в Україні у порівнянні з закордонним досвідом.

Література:

1. Аронов В. Дизайн в культуре XX века, 1945–1990. Москва : Д. Аронов, 2013. 406 с.
2. Бабич Н. Лучшие приемы минималистичного дизайна / пер. с англ. и адаптация С. Шаповаловой. 10.05.2017, 12:38. URL : <https://habr.com/ru/company/netologyru/blog/328308/> (дата звернення : 4.01.2020).
3. Бхаскаран Л. Дизайн и время: стили и направления в современном искусстве и архитектуре / [пер. с англ. И. Д. Голыбиной]. Москва : АРТ-Родник, 2006. 256 с.
4. Воронцова О. Н. Визуальная экология. Психология восприятия архитектуры, дизайна и среды. *Университетский комплекс как региональный центр образования, науки и культуры* : материалы Всероссийской научно-методической конференции (Оренбург, 1–3 февраля 2017). Оренбург : ОГУ, 2017. URL : http://elibrary.osu.ru/bitstream/123456789/2461/1/elibrary_28976962_54260842.pdf (дата звернення : 5.01.2020).
5. Гасилин А. В. Минимализм как этика цифровой культуры. *Философия и общество*. 2017. № 4(85). С. 83–95.

6. Голиней В. Тренды в дизайне логотипов 2017. URL : <https://www.logaster.ru/blog/logo-design-trends-2017/> (дата звернення : 5.01.2020).
7. Гром А. 33 тренда в графическом дизайне 2019 (с примерами). URL : <https://videofograpica.com/design-trends-2019/> (дата звернення : 4.01.2020).
8. Джонсон Чарли Б. Минимализм – направление в дизайне или мы просто обленились? *Logodesigner*. 2003–2020. URL : <http://logodesigner.ru/article/416.htm> (дата звернення : 08.01.2020).
9. Дизайн : Словник-довідник / Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України ; [за ред. М. І. Яковлєва ; упоряд. : Ю. О. Іванченко, О. І. Ваврик, О. Г. Бросаліна та ін.]. Київ : Фенікс, 2010. 384 с.
10. Копылов Р. Минималистичный графический дизайн: 10 примеров и советов. *Сей-Хай* : интернет издание. 29.10.2018. URL : <https://say-hi.me/design/minimalistichnyj-graficheskij-dizajn-10-primerov-i-sovetov.html> (дата звернення : 15.10.2019).
11. Культурология. Энциклопедия : в 2 т. / гл. ред. и авт. проекта С. Я. Левит. Москва : Росспэн, 2007. Т. 1. 1392 с.
12. Мироненко В. П., Калантай М. В. Стиль минимализм. Исторические предпосылки и современное состояние. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура*. Харків : ХДАДМ, 2009. № 3. С. 108–114.
13. Мусиенко Ю. Топ-10 трендов графического дизайна 2020. *Merehead* : блог. 18.12.2019. URL : <https://merehead.com/ru/blog/top-graphic-design-trends-2020/> (дата звернення : 14.01.2020).
14. Поташник Б. Минимализм в графическом дизайне. *Виртуальная школа графического дизайнера Бориса Поташника* : блог. 02.09.2011. URL : <https://creativshik.com/minimalizm-v-graficheskom-dizajne/> (дата звернення : 12.01.2020).
15. Фаворский В. А. Литературно-теоретическое наследие. Москва : Советский художник, 1988. 588 с.
16. Филь Ш., Филь П. Графический дизайн XXI века / пер. с англ. И. Борисовой. Москва : Астрель ; Нью Йорк : Ташен, 2008. 191 с.
17. Фоменко А. Минимализм в искусстве и дизайне. *Мир дизайна*. 1999. № 3. С. 54–59.
18. Якунин А.В., Бодрунова С.С. Минимализм как современная тенденция в дизайн-проектировании: функциональный подход или эстетический принцип? *Культура и цивилизация*. 2016. № 4. С. 14–24.
19. Overly P. De Stijl : art, architecture, design. New York : Thames & Hudson Publ., 1991. 216 p.

References:

1. Aronov, V. (2013). *Dizain v kulture XX veka, 1945–1990* [Design in the culture of the 20th century, 1945–1990]. Moscow : D. Aronov. [In Russian].
2. Babich, N. (2017, May 10). *Luchshie priemy minimalistichnogo dizaina* [Best Practices for Minimalist Design]. (S. Shapovalova (Trans.)). Retrieved from <https://habr.com/ru/company/netologyru/blog/328308/>. [In Russian].
3. Bhaskaran, L. (2006). *Dizain i vremia: stili i napravleniia v sovremennom iskusstve i arkhitekture* [Design and time: styles and trends in contemporary art and architecture]. (I. D. Golybina (Trans.)). Moscow : ART-Rodnik. [In Russian].
4. Vorontcova, O. N. (2017, October). *Vizualnaia ekologiia. Psikhologiia vospriiatiia arkhitekтуры, dizaina i sredy* [Visual ecology. Psychology of perception of architecture, design and environment]. In *Universitetskii kompleks kak regionalnyi tcentr obrazovaniia, nauki i kul'tury*. Proceedings

- of All-Russian Scientific and Methodological Conference. Orenburg : OGU. Retrieved from http://elib.osu.ru/bitstream/123456789/2461/1/elibrary_28976962_54260842.pdf. [In Russian].
5. Gasilin, A. V. (2017). Minimalizm kak etika tsifrovoi kultury [Minimalism as a digital culture]. *Filosofia i obshchestvo*, 4(85), 83–95. [In Russian].
  6. Golinei, V. (2017). *Trendy v dizaine logotipov* [Logo design trends]. Retrieved from <https://www.logaster.ru/blog/logo-design-trends-2017/>. [In Russian].
  7. Grom, A. (2019). 33 trenda v graficheskoy dizaine 2019 (s primerami) [33 graphic design trends 2019 (with examples)]. Retrieved from <https://videoinfographica.com/design-trends-2019/>. [In Russian].
  8. Dzhonson, Ch. B. (2003–2020). Minimalizm – napravlenie v dizaine ili my prosto oblenilis? [Is minimalism a design trend or are we just lazy?] *Logodesigner*. Retrieved from <http://logodesigner.ru/article/416.html>. [In Russian].
  9. Yakovliev, M. I. (Ed.). (2010). *Dyzain : Slovnyk-dovidnyk* [Design : Dictionary-Directory]. Kyiv : Feniks. [In Ukrainian].
  10. Kopylov, R. (2018, October 29). Minimalistichnyi graficheskii dizain: 10 primerov i sovetov. *Say-Hi*. Retrieved from <https://say-hi.me/design/minimalistichnyj-graficheskij-dizajn-10-primerov-i-sovetov.html>. [In Russian].
  11. Levit, S. Ia. (Ed.). (2007). *Kulturologiia. Entciklopediia* [Culturology. Encyclopedia] (Vol. 1). Moscow : Rosspen. [In Russian].
  12. Myronenko, V. P. & Kalantay, M. V. (2009). Stil minimalizm. Istoricheskie predposylki i sovremennoe sostoiianie [Style minimalism. History pre-conditions of style are minimalizm]. *Bulletin of Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 3, 108–114. [In Russian].
  13. Musienko, Iu. (2019, December 18). Top-10 trendov graficheskogo dizaina 2020 [Top 10 graphic design trends 2020]. *Merehead* [Blog]. Retrieved from <https://merehead.com/ru/blog/top-graphic-design-trends-2020/>. [In Russian].
  14. Potashnik, B. (2011, September 2). Minimalizm v graficheskoy dizaine [Minimalism in graphic design]. *Virtualnaia shkola graficheskogo dizaina Borisa Potashnika* [Blog]. Retrieved from <https://creativshik.com/minimalizm-v-graficheskoy-dizaine/>. [In Russian].
  15. Favorskii, V. A. (1988). *Literaturno-teoreticheskoe nasledie* [Literary and theoretical heritage]. Moscow : Sovetskii khudozhnik. [In Russian].
  16. Fiell, Ch. & Fiell, P. (2008). *Graficheskii dizain XXI veka* [Graphic Design for the 21st Century]. (I. Borisova (Trans.)). Moscow : Astrel ; New York : Taschen. [In Russian].
  17. Fomenko, A. (1999). Minimalizm v iskusstve i dizaine [Minimalism in art and design]. *Mir Dizaina*, 3, 54–59. [In Russian].
  18. Yakunin, A. V. & Bodrunova, S. S. (2016). Minimalizm kak sovremennaia tendentsiia v dizain-proektirovanii: funktsionalnyi podkhod ili esteticheskii printsiip? [Minimalism as a modern trend in design: a functional approach or an aesthetic principle?]. *Culture and Civilization*, 4, 14–24. [In Russian].
  19. Overy, P. (1991). *De Stijl: art, architecture, design*. New York : Thames & Hudson Publ.